

Міхаіл ЗАРЖЫЦКІ — удзельнік кросу ў рамках дабрачыннай кампаніі #welcombegom

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— Рух — гэта жыццё, — перакананы ён. — Я так не магу, як большасць пажылых людзей у нашым двары: яны выходзяць і сядзяць цэлы дзень на лавачках. Або пад краму ідуць па бутэльку. Ці на канапе ляжаць... Мне з такімі і гаварыць няма пра што.

Міхаіл Рыгоравіч катаецца на ровары, зімой — на каньках і лыжах, амаль круглы год ходзіць з унукам у басейн, прычым бясплатна. Тлумачыць, што выканкам дае на рэабілітацыйны цэнтр Беларускага таварыства інвалідаў некалькі бясплатных абанементаў. «Як сядзеш на канапу — так ужо і не ўстанеш, гэта я дакладна ведаю», — кажа ён, і я разумею, што наш герой ніякі не звышчалавек. Ён такі ж, як усе, а розніца з тымі, хто ляжыць на канапе перад тэлевізарам, толькі ў тым, што ён проста прымушае сябе ўстаць.

— Мне было 59 гадоў, і раптам я адчуў, што рэзка пачаў драхлець, — успамінае мужчына. — Неяк раніцай устаў з ложка, выглянуў у акно... а ў мяне пад ім школьны стадыён, дзе ўзімку заліваюць каток. І гляджу, людзі катаюцца... А я ў свае 59 гадоў растаўсцеў, важыў 107 кг, дайшоў да 62 памеру... Я што зрабіў: паехаў у Ждановічы на «поле цудаў» (знакаміты сталічны блышыны рынак) і набыў там за 20 тысяч рублёў «бэушныя» канькі. І на наступны дзень пайшоў на гэты каток. Да гэтага апошні раз стаяў на каньках у школе, у 11 класе — гэта было ў 1966 годзе!.. Вельмі хутка сышлі лішнія 20 кг, нават без усялякай дыеты. А ўсяго толькі трэба было раззлавацца на сябе!

«А калі хоць крыху расслабішыся, ляжаш на канапу і ўключыш тэлевізар, то вось што адбываецца — пачынаеш глядзець серыялы

«Усяго толькі трэба было раззлавацца на сябе!»

і пляскаць дзверцамі халадзільніка», — кажа наш герой, які на сённяшні дзень пры росте 1,85 м важыць 84 кг. І дадае, смеючыся: «Жонку вось толькі сваю не магу нікуды выцягнуць, яна ў мяне дамаседка!».

Шампанскае пад вадой, сустрэча з Гагарыным, порты Паўднёвага Сахаліна

Зрэшты, Міхаіл Заржыцкі заўсёды быў актыўны. У школе марыў стаць мараком, запісаўся на курсы падводнага плавання. А потым паехаў паступаць у Адэсу ў Вышэйшае мараходное вучылішча, але з-за зроку не прайшоў медкамісію.

«Мне аддалі на рукі дакументы, а праз дарогу быў Адэскі інстытут інжынераў марскога флоту, — успамінае ён.

Потым хлопец заняў першае месца на спаборніцтвах і быў запрошаны ў якасці інструктара ў дайвінг-клуб, першы ў Савецкім Саюзе. «Адкрылі гэты клуб прадпрымальныя адэсіты, — кажа мой суразмоўнік. — На Фаросе, дзе тады адпачывалі першыя асобы савецкай дзяржавы, адэсіты наладзілі падводны турызм для ўсіх ахвотных, дастаткова было купіць пуцёўку. Мы іх навучалі пагружацца і ў канцы навучання на марскім дне каля скалы, дзе была глыбіня ў 42 м, звычайна пілі са сваімі турыстамі пад вадой шампанскае... Там, на Фаросе, я нават адзін раз з Юрыем Гагарыным сустрэўся. Ён адпачываў у санаторыі, убачыў нашу лодку і падплыў. Аказаўся вельмі простым хлопцам, мы яму далі паныраць з аквалангам»...

Пасля заканчэння інстытута нашага героя адправілі ва Уладзівасток, працаваць у групе падводных тэхнічных абследаванняў. «Я рабіў пашпартызацыю партоў Паўднёвага Сахаліна. Яны былі яшчэ японскай пабудовы, але японцы не захацелі пакінуць дакументацыю на іх, і нам прыйшлося афармляць пашпартызацыю самім, — кажа ён. — Я адпрацаваў там тры гады. Але захварэў мой бацька, і я вярнуўся ў Мінск. Пайшоў у будаўніцтва — у мяне дыплом быў з правам будаўнічых работ... Так да пенсіі тут, у Мінску, і прапрацаваў»...

Англійская мова, салодкія тарты, радавод

— Цяпер вось ва ўніверсітэт трэцяга ўзросту запісаўся, хаджу на англійскую мову, — распавядае Міхаіл Рыгоравіч. — І на наступны год пайду абавязкова. Я пачаў разумець мову, мне гэта спадабалася. Да таго ж заняткі добра развіваюць памяць — для пажылых гэта важна. Яшчэ адзін плюс — стасункі з цікавымі і адэкватнымі людзьмі. Таму што ў паліклініцы бабулі, напрыклад, толькі пра хваробы гавораць. І яшчэ ўсе размовы пра тое, што ім

нешта недадалі, падманулі... Усе хочучь, каб ім нешта далі. Але трэба самому «прачнуцца» трохі і нешта зрабіць. А ва ўніверсітэт трэцяга ўзросту прыходзяць людзі зусім іншага складу. Там такія бабулі ходзяць крутыя, некаторыя з іх «рассякаюць» па ўсім свеце...

Яшчэ крыху больш за два гады таму ў Міхаіла Рыгоравіча з’явілася такое не зусім звычайнае для мужчыны захапленне, як выраб тартоў. «Вось гэты малады чалавек вінаваты, — усміхаючыся, паказвае наш герой на свайго пяцігадовага ўнука Мірона. — Я да гэтага гатаваць зусім не ўмеў, хіба што пасмажыць яечню ці бульбу або пельмені зварыць, калі жонкі няма дома. А тут атрымалася так, што прыйшоў унук да мяне ў госці, і мы сталі гуляць на камп’ютары. Яму тады тры гадкі было. І раптам збоку выскачыла рэклама пернікавай хаткі. Ён убачыў і стаў прасіць: дзеда, зрабі мне такую! Прыйшлося рабіць, — смеецца мой суразмоўнік. — Знайшоў майстар-клас у інтэрнэце... Мучыліся-мучыліся, але зляпілі! А потым я захапіўся і стаў пячы тарты і пірожныя, прычым стараўся зрабіць іх незвычайнымі — у выглядзе кнігі, танка, гарматы і г. д.

А зусім нядаўна Міхаіл Заржыцкі захапіўся радаводам. «Хацелася б даведацца пра свае карані, — кажа ён. — Мае бацькі рана памерлі. Калі малады быў, не распытваў іх, а потым ужо не было каго. Засталіся старыя фатаграфіі — там, на іх, афіцэры, і святары... Цікава было б даведацца пра сваіх продкаў, людзей, чыё прозвішча я нашу». Міхаіл Рыгоравіч хацеў пайсці на спецыяльныя курсы, але потым перадумаў: «Яны дарагія, каштуюць больш, чым мая пенсія. Так што буду займацца і вывучаць пытанне самастойна».

Эпоха, здаровы сэнс, плюсы і мінусы кожнага часу

Ён робіць уражанне лёгкага чалавека. Нікога і нічога не асуджае, усяму спрабуе знайсці тлумачэнне. Успамінаем савецкія гады. «Не сказаць, каб была нейкая моцная настальгія», — кажа ён, але прызнае, што ў тых часах былі свае плюсы. Як і мінусы, зрэшты.

— 3 плюсоў, — успамінае, — не было праблем запісацца ў дзяцінстве ў любы гурток або секцыю, і ўсё гэта бясплатна. Яшчэ былі выдатныя гульнітэкі ў Доме піанераў. І з работай было прасцей. З іншага боку, узровень матэрыяльнага жыцця быў ніжэйшы. Зараз толькі лянівы машыну не купляе: дастаткова сабраць некалькі тысяч, і можна купіць патрыманы аўтамабіль. А раней гэта было вельмі крута — мець машыну. Мне ў будаўнічым трэсце калісьці

«Мне было 59 гадоў, і раптам я адчуў, што рэзка пачаў драхлець. Неяк раніцай устаў з ложка, выглянуў у акно... а ў мяне пад ім школьны стадыён, дзе ўзімку заліваюць каток. І гляджу, людзі катаюцца... Я паехаў у Ждановічы на «поле цудаў» (знакаміты сталічны блышыны рынак) і набыў там за 20 тысяч рублёў «бэушныя» канькі. І на наступны дзень пайшоў на гэты каток».

як пераможцу сацспарборніцтва выдзелілі права купіць аўто... І з жыллём цяпер лепш, чым у савецкія часы — але для тых, хто не «спіць», а нешта робіць, — лічыць ён. — Раней у Мінску была норма — шэсць квадратных метраў жылля на чалавека. Калі столькі ёсць, то нельга стаць у чаргу на пашырэнне кватэры. Вось нас чацвёра было ў сям’і, і ў нас кватэра крыху больш за 42 кв. м. Каб мець права стаць на чаргу на жыллё, у нас павінна было б пражываць больш за сем чалавек! Па савецкіх мерках мы б да гэтага часу ўсе разам жылі ў гэтай кватэры. У кожным часе можна знайсці і добрае, і дрэннае, нельга адназначна меркаваць пра эпоху, — разважае Міхаіл Рыгоравіч.

Цяжка з ім не пагадзіцца...

Святлана БУСЬКО.

Фота з архіва героя (больш фота глядзіце на нашым сайце).

Унук Мірону вельмі падабаюцца дзедавы салодкія вырабы.

■ Да ведама

ЛІДЗІРУЕ ГОМЕЛЬСКАЯ ВОБЛАСЦЬ

Звыш 90 тысяч чалавек атрымалі дзяржаўную адрасную сацыяльную дапамогу

Па выніках 1 квартала 2018 года атрымальнікамі дзяржаўнай адраснай сацыяльнай дапамогі (ДАСД) у нашай краіне сталі 90,3 тыс. чалавек, сума дапамогі склала 24,5 млн рублёў. Больш за ўсё атрымальнікаў ДАСД — у Гомельскай вобласці. За першы квартал бегучага года іх колькасць склала 16,4 тыс. чалавек (18,2 %). Пра гэта паведаміла падчас анлайн-канферэнцыі, якая праходзіла на сайце Міністэрства працы і сацабароны, начальнік галоўнага ўпраўлення сацыяльнага абслугоўвання і сацыяльнай дапамогі Марыя ГАРБАЦЭВІЧ.

На адрасную сацыяльную дапамогу (ДАСД), якая выдаецца ў выглядзе штомесячнай і аднаразовай сацыяльных дапамог, могуць разлічваць малазабяспечаныя людзі і тыя, хто знаходзіцца ў цяжкай жыццёвай сітуацыі.

Штомесячная сацыяльная дапамога выдаецца грамадзянам, у якіх сярэднедушавы даход за 12 месяцаў, што папярэднічаюць месяцу звароту па дапамогу, з аб’ектыўных прычын ніжэйшы за крытэрыі патрэбнасці (з 1 мая 2018 года гэта

складае 206,58 рубля), растлумачыла, адказваючы на пытанне, **начальнік аддзела арганізацыі сацыяльнай дапамогі і па справах ветэранаў галоўнага ўпраўлення сацыяльнага абслугоўвання і сацыяльнай дапамогі Мінпрацы і сацабароны Галіна ЛАЗАРЭНКА.**

Па адначасовую сацыяльную дапамогу могуць звярнуцца грамадзяне, якія апынуліся ў цяжкай жыццёвай сітуацыі, што парушае нармальную жыццядзейнасць, пры ўмове, што іх сярэднедушавы даход складае не больш чым 150 % за крытэрыі патрэбнасці (з 1 мая 2018 года гэта складае 309,87 рубля).

Пры гэтым Галіна Лазарэнка адзначыла, што заканадаўствам устаноўлены дадатковыя ўмовы, якія дазваляюць ацаніць аб’ектыўнасць патрэбнасці ў аказанні такой дапамогі. Рашэнне аб выдачы ДАСД прымаецца раённай камісіяй, створанай мясцовым выканаўчым і распарадчым органам.

Па выніках 1 квартала гэтага года, штомесячная сацыяльная дапамога прызначана 23,7 тыс. чалавек на суму амаль 6,3 млн рублёў, аднаразовая сацыяльная дапамога — 12,3 тыс. чалавек на суму 1,7 млн рублёў.

Сацыяльную дапамогу для пакрыцця выдаткаў на набыццё падгузкаў атрымалі ў першым квартале гэтага года 39,4 тыс. чалавек — на агульную суму 11 млн рублёў. Прадуктамі харчавання забяспечана 14,9 тыс. дзяцей на суму 5,5 млн рублёў.

Найбольш распаўсюджаным відам ДАСД, па словах Марыі Гарбацэвіч, з’явілася сацыяльная дапамога для пакрыцця выдаткаў на набыццё падгузкаў — 43,6 %.

P.S. Больш падрабязна аб анлайн-канферэнцыі вы зможаце прачытаць на наступным тыдні.

Святлана БУСЬКО.